

МАКЕДОНСКИ ДУХОВЕН НЕПОКОР

По повод 40 години од возобновувањето на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква и 240 години од нејзиното укинување во 1767 година, се осврнуваме на трновитиот пат на нашата Црква, која преживеа и сè уште доживува многу црни премрежија, кои се предизвикани од домашни одродници и од странски пропагатори.

Во тоа вековито опстојување се менувале многу странски пропагандни политики, но благодарение на вербата на македонскиот народ и на православните верници, МПЦ успеала да се издигне од пепелта и да продолжи со својата мисија, која на овие простори ја донел Свети Павле, а Свети Климент Охридски го продолжил неговото дело и верата кон Исус Христос, еднородниот жив Бог, чие распетие значи светлина за македонската нација и нејзината долговековна историја.

**"ПОЖЕЛУВАМ ДА ГО
ВОДИТЕ ПРАВОСЛАВНИОТ
МАКЕДОНСКИ НАРОД
ПО ПАТОТ НА ВЕЧНОТО
СПАСЕНИЕ"**

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

ВОСТОЛИЧУВАЊЕ НА АРХИЕПИСКОПОТ ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ Г.Г. ДОСИТЕЈ (ПРЕДАВАЊЕ НА АРХИЕПИСКОПСКАТА ПАНАГИЈА И ЖЕЗЛО)

Во Одлуката АС бр. 47/1959 година и 6/1959 година зап. 57 од 17/4 јуни 1959 година Архијерејскиот собор на Српската православна црква се согласил со одлуките од Македонскиот црковно-народен собор од 1958 година. Така, во уводната точка I се вели:

"I. Светиот архијерејски сабор констатира: дека епархиите Скопска, Охридско-битолска и Злетовско-струмичка на црковно-народниот собор одржан на 4-6 октомври 1959 година во Охрид СЕ ИЗДВОИЛЕ ВО САМОСТОЈНА МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА која се управува по Уставот донесен на тој Собор, а останува и понатаму во КАНОНСКО ЕДИНСТВО со Српската православна црква преку нејзиниот поглавар НЕГОВАТА СВЕТОСТ ПАТРИЈАРХОТ на Српската православна црква".

Потоа, под точка II, следуваат препораки за измени и за дополнувања во Уставот на Македонската православна црква донесен на Соборот. Секако, за Македонска православна црква, по одредбата во т. I, најзначајна е завршната одредба во т. I, во која Архијерејскиот собор на

Српската православна црква одлучува:

T. VI - "Со оваа Одлука престануваат да важат прописите на Уставот на Српската православна црква за епархиите и за архијерејите на територијата на НР Македонија".

Одлуката на Архијерејскиот собор на Српската православна црква од јуни 1959 година и според црковните канони и според здравата логика претставувала целосно прифаќање на соборските решенија и на прогласената самостојност на Македонската православна црква.

Ова недвосмислено го потврдуваат одредбите од точките I и VI и фактот дека и според Уставот на Македонската православна црква и во согласност со оваа Одлука на Архијерејскиот собор на Српската православна црква, од органите и од телата на Српската православна црква не се предвидени никакви прерогативи кон Македонската православна црква. Дури и прифатениот патријарх на Српската православна црква за врховен поглавар на Македонската православна црква добил само симболичен статус. Тој не добил речиси никакви прерога-

Доаѓањето на српскиот патријарх Герман во Македонската православна црква значеше признавање на Црковно-народниот собор и соборските одлуки, како и признавање на избраниот поглавар на Македонската православна црква, Г.Г. Доситеј.

При посетата на црквата "Св. Софија" во Охрид, патријархот Герман истакнал: "Сега гледам дека грешевме, зашто ова што сега стана, требало да стане поодамна".

Со овие зборови, патријархот ги ставил на јавна критика поранешните ставови на раководството на Српската православна црква кон македонската православна црква.

На свечениот ручек, кој по повод хиротонијата на епископот Климент го приредил поглаварот на Македонската православна црква, Г.Г. Доситеј, српскиот патријарх Герман во здравицата рекол: "Пожелувајќи Ви секое добро на Вашето Блаженство, јас Ве поздравувам и Ви пожелувам да го водите православниот македонски народ по патот на вечното спасение".

ЗАЕДНИЧКА БОГОСЛУЖБА

Заедничката Света Божествена архијерејска литургија, кога со патријархот српски Герман сослужувал и поглаварот на Македонската православна црква Г.Г. Доситеј, практично претставувало помирување на Српската православна црква и на Македонската православна црква.

Доаѓањето на српскиот патријарх во Македонската православна црква значело признавање на Црковно-народниот собор и на соборските одлуки, како и признавање на избраниот поглавар на Македонската православна црква Г.Г. Доситеј. Изјавите кои потоа ги давал патријархот Герман биле потврда на нашето верување дека осамостојувањето на Македонската православна црква значи

МИТРОПОЛИТИТЕ НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА, КЛИМЕНТ И НАУМ, ГО ВОДАТ АРХИЕПИСКОПОТ Г.Г. ДОСИТЕЈ ДО ТРОНОТ ВО ЦРКВАТА "СВ. КЛИМЕНТ" ВО ОХРИД

тиви во однос на Македонската православна црква. Всушност, станал само титуларен поглавар зашто, според Уставот, Македонската православна црква си имала свој поглавар во лицето на Архиепископот Охридски и митрополит Македонски, кој ги имал сите права кои ги имаат поглаварите на другите авто-

На 19.7.1959 година, во присуство на патријархот Герман и на Архиепископот Г.Г. Доситеј бил хиротонисан епископот преспанско-битолски Климент. Хиротонијата на вториот македонски, односно струмички епископ г. Наум била на 26.7.1959 година, со што се создале сите услови за формирање на Светиот архијерејски синод на МПЦ. Но, и покрај овие позитивни сигнали меѓу МПЦ и СПЦ, сепак односите меѓу двете цркви продолжиле да се заладуваат. Едноставно, Српскиот архијерејски синод постојано ја блокирал МПЦ во односите со другите православни цркви.

кефални православни цркви. Единственото ограничување, доколку би можело така да се каже, се состоело само во пренесеното право на Врховниот поглавар да ја претставува самостојната Македонска православна црква пред другите цркви.

**АРХИЕПИСКОПОТ Г.Г. ДОСИТЕЈ
ЈА ПОДНЕСУВА ПРВАТА БЕСЕДА**

Веднаш потоа, само еден месец подоцна, на 19 јули 1959 година српскиот патријарх Герман дошол во Македонија и на заедничката Света архијерејска божествена литургија со архиепископот Доситеј, во црквата "Свети Мина" во Скопје, бил хиротонисан новоизбраниот епископ Преспанско-битолски Климент.

Секако, ова доаѓање на патријархот Герман, во придружба на епископот бачки Никанор и епископот банатски Висарион, значело видлива потврда за признавањето на новопрогласената самостојност на Македонската православна црква.

радост и за сестринската Српска православна црква.

Во тој дух, при посетата на црквата "Св. Софија" во Охрид, патријархот Герман истакнал: "Сега гледам дека грешевме, зашто ова што сега стана, требало да стане поодамна".

Со овие зборови патријархот ги ставил на јавна критика поранешните ставови на раководството на Српската православна црква кон македонската православна црква.

На свечениот ручек, кој по повод хиротонијата на епископот Климент го приредил поглаварот на Македонската

православна црква, Г.Г. Доситеј, српскиот патријарх Герман во здравицата рекол: "Пожелувајќи Ви секое добро на Вашето Блаженство, јас Ве поздравувам и Ви пожелувам да го водите православниот македонски народ по патот на вечното спасение".

Во мај 1962 година, заедно со српскиот патријарх Герман и неколку епископи од Српската православна црква, во посета на Македонската православна црква дошол патријархот на Руската православна црква Алексии I. Тогаш, на 25 мај 1962 година, на празникот на просветителите Св. Кирил и Методиј во црквата "Св. Богородица", Каменско, во Охрид, била отслужена свечена архијерејска литургија со учество на тројцата

Негирањата се препознаваат во одлуките на црковно-народните собири на СПЦ, донесени во 1965 и во 1966 година, поради што се создале основни услови за прогласување автокефалност на МПЦ. По одлуките на Архијерејскиот собир на СПЦ, донесени во мај 1966 година, немало друга алтернатива, освен осамостојување на МПЦ. Светиот синод на МПЦ, на чело со Неговото Блаженство Г.Г. Доситеј, решил конечно да го консултира Црковно-народниот собир на МПЦ, на кој ќе се изразела волјата на православниот народ и на македонското свештенство. Претходно, на 12.7. 1967 година, бил хиротонисан митрополитот Кирил, а на 17 јули бил свикан Третиот македонски црковен-народен собир во Охрид, каде била донесена одлука за автокефален статус на МПЦ.

поглавари: патријархот Московски и на цела русија Алексии I, патријархот српски Герман и Архиепископот Охридски и Митрополит Македонски, Г.Г. Доситеј. Ова било прво сослужување на поглаварот на Македонската православна црква со поглавари на други автокефални православни цркви.

Светиот архијерејски синод на Македонската православна црква настојчиво барал од патријархот Герман да ја претстави Македонската православна

црква пред другите автокефални цркви, односно да ги запознае другите православни цркви со промените кои настанале во 1958/59 година во Православната црква во Југославија и за постоењето на Македонската православна црква.

За жал, Архијерејскиот собор на Српската православна црква, во мај 1966 година, одбил да ја претстави Македонската православна црква пред другите цркви.

ХИРОТонија на митрополитот Кирил - 12 Јули 1967 година

Светиот архијерејски синод на Македонската православна црква, со писмо бр. 226 од 5.12. 1966 година, се обратил до Архијерејскиот собор на Српската православна црква со барање на Македонската православна црква да ѝ се признае автокефалност. Кога и тоа не било прифатено, Светиот архијерејски синод почнал со најпотребните подготовки за одржување на Третиот црковно-народен собор.

ТРЕТ МАКЕДОНСКИ ЦРКОВНО-НАРОДЕН СОБОР

Светиот синод на Македонската православна црква го свикал Третиот црковно-народен собор на 17 јули 1967 година во Охрид. Во присуство на соборјаните и на многубројни гости, митрополитот Македонски Г.Г. Доситеј, следејќи ја древната црковна традиција, во раните утрински часови, во катедралната црква на Охридската архиепископија "Св. Софија" отслужил призив на Светиот

Дух, со што Соборот ја почнал својата работа. Најнапред се пристапило кон измените и дополнувањето на Уставот на Македонската православна црква, со отворање две нови епархии во Македонската православна црква: Дебарско-кичевската и Американско-канадско-австралиската. Потоа Светиот синод поднел извештај за негативниот однос на Српската православна црква кон автокефалноста на нашата Црква, особено

за положбата која настанала по последниот Архијерејски собор на Српската православна црква. Соборјаните, откако го ислушале извештајот на Светиот синод на Македонската православна црква, едногласно ја одобриле неговата работа и донеле резолуција. Од име на сите свештеници и на целиот македонски православен народ, соборјаните барале од Синодот на Македонската православна црква таа да биде прогласена за автокефална.

На 18 јули 1967 година, на свечената седница во црквата "Св. Климент" во Охрид, Светиот синод на Македонската православна црква ги запишал најсветите страници на најновата историја и ја потпишал на Соборот донесената одлука за прогласување автокефалноста на Македонската православна црква.

(продолжува)